

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної
служби статистики

30 вересня 2026 року № 238

**МЕТОДИКА
НЕПРЯМОЇ ОЦІНКИ СТАТЕВО-ВІКОВОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ
ДЛЯ КОРИГУВАННЯ СТАТИСТИЧНИХ ВАГ ДЛЯ ВИБІРКОВИХ
ОБСТЕЖЕНЬ НАСЕЛЕННЯ (ДОМОГОСПОДАРСТВ)**

Київ – 2026

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – заступник директора департаменту статистики населення – начальник відділу статистики розвитку регіонів Світлана Редченко.

Методика непрямої оцінки статеві-вікового складу населення для коригування статистичних ваг для вибірових обстежень населення (домогосподарств) (далі – Методика) містить опис інформаційних джерел, основних правил і методів проведення цього розрахунку.

Ця Методика є тимчасовою й розроблена для здійснення непрямої оцінки статеві-вікового складу населення виключно для коригування статистичних ваг для вибірових обстежень населення (домогосподарств) станом на 01 січня 2026 року в умовах особливого періоду та/або надзвичайного стану із залученням непрямої оцінки чисельності населення по Україні та регіонах станом на 01 січня 2026 року через обмеження обсягу та якості інформації для проведення повноцінних розрахунків за результатами державних статистичних спостережень "Чисельність та природний рух населення" і "Міграційний рух населення".

Методика призначена для використання працівниками органів державної статистики, а також може бути корисна для інших заінтересованих користувачів офіційної державної статистичної інформації.

Методику підготували фахівці департаменту статистики населення апарату Держстату.

Методика схвалена Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстат (протокол від 25 вересня 2026 року № КПУМ/16-26).

Держстат
вул. Шота Руставелі, 3, Київ, 01601
<http://stat.gov.ua>
телефон: (044) 287-01-02
адреса електронної пошти: office@stat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Вступ.....	5
II. Джерела інформації для проведення оцінки статеві-вікового складу населення.....	5
III. Оцінка статеві-вікового складу населення.....	6
1. Оцінка загальної чисельності.....	6
2. Попередня оцінка чисельності однорічних вікових груп і останньої вікової групи 90 ⁺ по регіонах.....	7
3. Оцінка (остаточна) чисельності однорічних вікових груп і останньої вікової групи 90 ⁺ по регіонах.....	7
4. Оцінка чисельності однорічних вікових груп і останньої вікової групи 90 ⁺ по регіонах.....	8
5. Оцінка чисельності п'ятирічних вікових груп по регіонах.....	10
6. Оцінка статеві-вікового складу населення по однорічних і п'ятирічних вікових групах і останньої групи 90 років і старше (90 ⁺) по Україні в цілому.....	10
Додатки:	
Додаток 1. Оцінка статеві-вікового складу населення (макет таблиці)...	11
Додаток 2. Приклад розрахунку попередньої оцінки чисельності однорічних вікових груп по регіону (дані умовні).....	12
Список використаних джерел	13

Скорочення та умовні позначення

Держстат – Державна служба статистики;

ДСС – державне статистичне спостереження.

I. Вступ

1. Розрахунки (оцінки) статеві-вікового складу населення здійснювалися щорічно в межах ДСС "Чисельність та природний рух населення" згідно з Методикою проведення розрахунків (оцінок) чисельності населення, затвердженою наказом Держстату від 25 грудня 2014 року № 402 [5], у розрізі України, регіонів, районів і міст із чисельністю 100 тис. осіб і більше на базі даних останнього перепису населення й адміністративних даних про державну реєстрацію актів цивільного стану (народжень/смертей), які надають територіальні органи Мін'юсту [2], а також даних про декларування/реєстрацію та зняття із задекларованого/zareєстрованого місця проживання, що надають органи реєстрації [1].

2. Відповідно до Методологічних положень ДСС "Чисельність та природний рух населення", затверджених наказом Держстату від 31 травня 2022 року № 126 [3], у разі отримання територіальними органами Держстату адміністративних даних у неповному обсязі (не по кожній адміністративно-територіальній одиниці) в умовах особливого періоду та/або надзвичайного стану (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні) розрахунок (оцінка) чисельності населення, зокрема його статеві-вікового складу, не здійснюється.

3. Методика є тимчасовою й розроблена виключно для здійснення оцінки статеві-вікового складу населення станом на 01 січня 2026 року для коригування статистичних ваг для вибіркового обстеження населення (домогосподарств) в умовах особливого періоду та/або надзвичайного стану через обмеження обсягу та якості інформації для проведення повноцінних розрахунків за результатами ДСС "Чисельність та природний рух населення" і "Міграційний рух населення".

4. Методика може бути використана в подальшому за умови отримання оновлених даних із джерел інформації, наведених у розділі II цієї Методики.

5. Для цілей цієї Методики терміни застосовуються з урахуванням наведених у розділі 2 Методологічних положень щодо статистичного аналізу чисельності та складу населення [4], статистичному словнику [7].

II. Джерела інформації для проведення оцінки статеві-вікового складу населення

Джерелами інформації для проведення оцінки статеві-вікового складу населення є:

інформація ДСС "Чисельність та природний рух населення" про статеві-вікову структуру постійного населення по регіонах за типом місцевості

(сільська, міська) станом на 01 січня 2026 року, частка в загальній чисельності населення;

непряма оцінка чисельності населення по Україні та регіонах на території, де органи державної влади здійснюють свої повноваження, станом на 01 січня 2026 року, яка здійснена відповідно до Методики непрямої оцінки чисельності населення з використанням додаткових джерел інформації [6].

III. Оцінка статеві-вікового складу населення

Оцінка статеві-вікового складу населення по однорічних і п'ятирічних вікових групах і останньою групою 90 років і старше (90^+) станом на 01 січня 2026 року (далі – оцінка) здійснюється по Україні без урахування Автономної Республіки Крим, Донецької, Луганської, Херсонської областей і м. Севастополя, а також по кожному регіону (крім Донецької, Луганської та Херсонської областей) за макетом, що наведений у додатку 1.

Оцінки здійснюється в такій послідовності.

1. Оцінка загальної чисельності для розрізів:

усе населення, чоловіки;

міське населення, обидві статі;

міське населення, чоловіки

здійснюється за формулами:

$$U^{tm} = d^{tm} \times U', \quad (1)$$

де U^{tm} – оцінка загальної чисельності чоловіків розрізу "усе населення, чоловіки", округлена до цілого числа, осіб;

d^{tm} – частка чисельності чоловіків в загальній чисельності населення регіону;

U' – непряма оцінка чисельності населення регіону, осіб;

$$U^{ub} = d^{ub} \times U', \quad (2)$$

де U^{ub} – оцінка загальної чисельності міського населення розрізу "міське населення, обидві статі", округлена до цілого значення, осіб;

d^{ub} – частка чисельності міського населення розрізу "міське населення, обидві статі" в загальній чисельності населення регіону;

$$U^{um} = d^{um} \times U', \quad (3)$$

де U^{um} – оцінка загальної чисельності чоловіків розрізу "міське населення, чоловіки", округлена до цілого числа, осіб;

d^{um} – частка чисельності чоловіків розрізу "міське населення, чоловіки" в загальній чисельності населення регіону.

2. Попередня оцінка чисельності однорічних вікових груп і останньої вікової групи 90⁺ по регіонах для розрізів:

усе населення, обидві статі;
усе населення, чоловіки;
міське населення, обидві статі;
міське населення, чоловіки
здійснюється за формулами:

$$u'_x = d_x \times U', \quad (4)$$

де x – вікова група;

u'_x – попередня оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "усе населення, обидві статі", округлена до цілого значення, осіб;

d_x – частка чисельності населення x -ї вікової групи розрізу "усе населення, обидві статі" в загальній чисельності населення регіону.

U' – непряма оцінка чисельності населення регіону, осіб;

$$u_x^{tm} = d_x^{tm} \times U', \quad (5)$$

де u_x^{tm} – попередня оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "усе населення, чоловіки", округлена до цілого значення, осіб;

d_x^{tm} – частка чисельності населення x -ї вікової групи розрізу "усе населення, чоловіки" в загальній чисельності населення регіону;

$$u_x^{ub} = d_x^{ub} \times U', \quad (6)$$

де u_x^{ub} – попередня оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "міське населення, обидві статі", округлена до цілого значення, осіб;

d_x^{ub} – частка чисельності населення x -ї вікової групи розрізу "міське населення, обидві статі" в загальній чисельності населення регіону;

$$u_x^{um} = d_x^{um} \times U', \quad (7)$$

де u_x^{um} – попередня оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "міське населення, чоловіки", округлена до цілого значення, осіб;

d_x^{um} – частка чисельності населення x -ї вікової групи розрізу "міське населення, чоловіки" в загальній чисельності населення регіону.

Приклад розрахунку попередньої оцінки наведений у додатку 2.

3. Оцінка (остаточна) чисельності однорічних вікових груп та останньої вікової групи 90⁺ по регіонах для розрізів:

усе населення, обидві статі
усе населення, чоловіки;
міське населення, обидві статі;

міське населення, чоловіки

здійснюється в такій послідовності:

розраховується підсумок попередніх оцінок вікових груп для кожного розрізу (t) за формулою:

$$u'_t = \sum_{x=0}^{90+} u_x^t, \quad (8)$$

де u'_t – підсумок попередніх оцінок вікових груп від 0 років до 90+ розрізу t, осіб;

u_x^t – попередня оцінка чисельності x-ї вікової групи розрізу t, осіб;

для розрізу "усе населення, обидві статі" розраховується різниця між:

непрямою оцінкою чисельності населення регіону та підсумком попередніх оцінок чисельності вікових груп, розрахованих за формулою 4;

розраховується різниця між оцінками загальної чисельності розрізів:

усе населення, чоловіки (оцінка розрахована за формулою 1);

міське населення, обидві статі (оцінка розрахована за формулою 2);

міське населення, чоловіки (оцінка розрахована за формулою 3)

та підсумками попередніх оцінок чисельності вікових груп відповідного розрізу, розрахованих за формулами 5–7;

для забезпечення відповідності сумарного значення вікових груп оцінці загальної чисельності відповідних розрізів за необхідністю здійснюється коригування попередніх оцінок вікових груп: отримані поодинокі відхилення розподіляються по найбільш численних вікових групах;

після коригування отримуються остаточні оцінки чисельності населення однорічних вікових груп і останньої вікової групи 90⁺ відповідних розрізів.

4. Оцінка чисельності однорічних вікових груп і останньої вікової групи 90⁺ по регіонах для розрізів:

усе населення, жінки;

міське населення, жінки;

сільське населення, обидві статі;

сільське населення, чоловіки;

сільське населення жінки

здійснюється за формулами:

$$U^{tf} = U' - U^{tm}, \quad (9)$$

де U^{tf} – оцінка загальної чисельності жінок розрізу "усе населення, жінки", осіб;

$$U_x^{tf} = U'_x - U_x^{tm}, \quad (10)$$

де U_x^{tf} – оцінка чисельності x -ї вікової групи жінок розрізу "усе населення, жінки", осіб;

U'_x – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "усе населення, обидві статі", осіб;

U_x^{tm} – оцінка чисельності x -ї вікової групи чоловіків розрізу "усе населення, чоловіки", осіб;

$$U^{uf} = U^{ub} - U^{um}, \quad (11)$$

де U^{uf} – оцінка загальної чисельності жінок розрізу "міське населення, жінки", осіб;

U^{ub} – оцінка загальної чисельності населення розрізу "міське населення, обидві статі", осіб;

U^{um} – оцінка загальної чисельності чоловіків розрізу "міське населення, чоловіки", осіб;

$$U_x^{uf} = U_x^{ub} - U_x^{um}, \quad (12)$$

де U_x^{uf} – оцінка чисельності x -ї вікової групи жінок розрізу "міське населення, жінки", осіб;

U'_x – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "міське населення, обидві статі", осіб;

U_x^{tm} – оцінка чисельності x -ї вікової групи чоловіків розрізу "міське населення, чоловіки", осіб;

$$U^{rb} = U' - U^{ub}, \quad (13)$$

де U^{rb} – оцінка загальної чисельності населення розрізу "сільське населення, обидві статі", осіб;

$$U_x^{rb} = U'_x - U_x^{ub}, \quad (14)$$

де U_x^{rb} – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "сільське населення, обидві статі", осіб;

U'_x – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "усе населення, обидві статі", осіб;

U_x^{ub} – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "міське населення, обидві статі", осіб;

$$U^{rm} = U^{tm} - U^{um}, \quad (15)$$

де U^{rm} – оцінка загальної чисельності чоловіків розрізу "сільське населення, чоловіки", осіб;

$$U_x^{rm} = U_x^{tm} - U_x^{um}, \quad (16)$$

де U_x^{rm} – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "сільське населення, чоловіки", осіб;

U_x^{tm} – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "усе населення, чоловіки", осіб;

U_x^{um} – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "міське населення, чоловіки", осіб;

$$U^{rf} = U^{tf} - U^{uf}, \quad (17)$$

де U^{rf} – оцінка загальної чисельності жінок розрізу "сільське населення, жінки", осіб;

$$U_x^{rf} = U_x^{tf} - U_x^{uf}, \quad (18)$$

де U_x^{rf} – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "сільське населення, жінки", осіб;

U_x^{tf} – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "усе населення, жінки", осіб;

U_x^{uf} – оцінка чисельності x -ї вікової групи розрізу "міське населення, жінки", осіб.

5. Оцінка чисельності п'ятирічних вікових груп по регіонах для всіх розрізів здійснюється шляхом підсумку відповідних даних по однорічних вікових групах.

6. Оцінка статеві-вікового складу населення по однорічних і п'ятирічних вікових групах і останньої групи 90 років і старше (90⁺) по Україні в цілому здійснюється шляхом підсумку відповідних даних по регіонах.

Заступник директора департаменту
статистики населення – начальник
відділу статистики розвитку
регіонів

Світлана РЕДЧЕНКО

(oci6)

[illegible]

Додаток 2
до Методики
(розділ III)

Приклад розрахунку попередньої оцінки чисельності однорічних вікових груп по регіону (дані умовні)

	Непряма оцінка чисельності населення регіону, осіб	Частка чисельності вікової групи в загальній чисельності населення (усе населення, обидві статі)	Попередні оцінки чисельності однорічних вікових груп (усе населення, обидві статі), осіб	Частка чисельності чоловіків у загальній чисельності населення регіону (усе населення, чоловіки)	Оцінка загальної чисельності чоловіків і попередніх оцінок чисельності однорічних вікових груп (усе населення, чоловіки), осіб
A	1	2	3	4	5
Усього	949 501	1,00000	x	0,47210	448 259
0	...	0,00532	5051	0,00274	2602
1	...	0,00562	5336	0,00289	2744
2	...	0,00595	5650	0,00309	2934
3	...	0,00624	5925	0,00319	3029
4	...	0,00717	6808	0,00364	3456
...	...	...	...	...	...
85	...	0,00402	3817	0,00094	893
86	...	0,00390	3703	0,00085	807
87	...	0,00355	3371	0,00080	760
88	...	0,00313	2972	0,00072	684
89	...	0,00191	1814	0,00043	408
90+	...	0,00525	4 985	0,00117	1 111

Список використаних джерел

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 07 лютого 2022 року № 265 "Деякі питання декларування і реєстрації місця проживання та ведення реєстрів територіальних громад".

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2022-%D0%BF#Text>

2. Наказ Міністерства юстиції України від 24 січня 2013 року № 169/5 "Про затвердження форм звітності з питань державної реєстрації актів цивільного стану та Інструкції про ведення звітності відділами державної реєстрації актів цивільного стану", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 січня 2013 року за № 189/22721.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0189-13>

3. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Чисельність та природний рух населення", затверджені наказом Держстату від 31 травня 2022 року № 126.

URL: <https://stat.gov.ua/uk/page-contents/nakaz-vid-27122024-no292>

4. Методологічні положення щодо статистичного аналізу чисельності та складу населення, затверджені наказом Держкомстату від 13 грудня 2006 року № 602.

URL: <https://stat.gov.ua/uk/pages/naselennya-ta-mihratsiya?page=1>

5. Методика проведення розрахунків (оцінок) чисельності населення, затверджена наказом Держстату від 25 грудня 2014 року № 402.

URL: <https://stat.gov.ua/uk/page-contents/nakaz-vid-25122014-no-402>

6. Методика непрямої оцінки чисельності населення з використанням додаткових джерел інформації, затверджена наказом Держстату від 28 серпня 2026 року № 214.

URL: <https://stat.gov.ua/uk/page-contents/nakaz-vid-28082026-no214>

7. Статистичний словник / [О. Г. Осауленко, О. О. Васечко, М. В. Пугачова та ін.]; за ред. д-ра держ. упр., проф., член-кор. НАН України О. Г. Осауленка; НТК стат. досл. – К.: ДП "Інформ.-аналіт. агентство", 2012. – 498 с.

URL: http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/2156/1/Slovar_2012-pravkaA4kadr.pdf

8. Making Data Meaningful Part 2: A guide to presenting statistics United Nations Geneva, 2009.

URL: https://unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/writing/MDM_Part2_English.pdf